

Historiográfia II.

Doktori képzés, II. évfolyam, második félév

Kedd, 10.00-11.30

Debreceni Egyetem Főépület, Történelmi Intézet, Intézeti Könyvtár 316-os könyvtárterem

Tavaszi szünet: 2025. április 7-11.

2025. február 18.

A történelmi földrajz historiográfiája (Dr. Szilágyi Zsolt egyetemi docens)

Irodalomjegyzék

FODOR Ferenc: A magyar földrajztudomány története. Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2006 [1951].

GYŐRI Róbert: A magyar történelmi földrajz a két világháború között. *Földrajzi Közlemények* 126, 2002: 1–4, 79–92.

HAJDÚ Zoltán: A történelmi földrajz kialakulása, irányzatai, a magyar történelmi földrajz fejlődése. In *Magyarország történelmi földrajza*. 1. kötet. Szerk. BELUSZKY Pál. Dialóg Campus Kiadó, Budapest–Pécs, 2005, 25–39.

SZILÁGYI Zsolt: A történelmi földrajz, mint kapcsolattudomány alkalmazása a magyar várostörténet-írásban. *Nagyerdei Almanach* 4, 2013: 1, 183–204.
Online: http://real.mtak.hu/26470/1/131.14_SzZs_183-204p.pdf

TIMÁR Lajos: Történelmi földrajz és társadalomtörténet. In *Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek*. Szerk. BÓDY Zsombor, Ö. KOVÁCS József. Osiris Kiadó, Budapest, 2003, 341–370.

2025. március 4.

A hazai társadalomtörténet-írás historiográfiai kérdései napjainkban (Dr. Szilágyi Zsolt egyetemi docens)

Irodalomjegyzék

CSÍKI Tamás–HALMOS Károly–TÓTH Árpád: A magyar társadalomtörténet-írás története a kezdetektől napjainkig. In *Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek*. Szerk. BÓDY Zsombor, Ö. KOVÁCS József. Osiris Kiadó, Budapest, 2003, 208–240.

GYÁNI Gábor: *Az elveszített múlt. A tapasztalat, mint emlékezet és történelem*. Nyitott Könyvműhely, Budapest, 2010.

SZIJÁRTÓ M. István: *A történész mikroszkópja. A mikrotörténelem elmélete és gyakorlata*. L'Harmattan Kiadó, Budapest, 2014, 181–196. (Mikrotörténelem 7.)

SZÍVÓS Erika: A várostörténet intézményesülése és oktatása Magyarországon a rendszerváltozástól napjainkig. In SZÍVÓS Erika: *Az öröklött város. Városi tér, kultúra és*

emlékezet a 19–21. században. Budapest Főváros Levéltára, Budapest, 2014. 183–198.
(Várostarténeti Tanulmányok, 14.)

Online:

https://library.hungaricana.hu/hu/view/BFLV_Vt_2014_oroklott_varos/?pg=0&layout=s

2025. március 18.

Az amerikai „New Social History” bemutatása Paul Boyer – Stephen Nissenbaum: *Boszorkányok Salemben* című munkája alapján (Prof. Dr. Lévai Csaba egyetemi tanár)

Irodalomjegyzék:

- Boyer, Paul-Nissenbaum, Stephen: *Boszorkányok Salemben.* (Osiris, Bp. 2002.)
- Lévai Csaba: Egy társadalomtörténeti klasszikus genezise: Paul Boyer és Stephen Nissenbaum *Salem Possessed* című könyvének keletkezéstörténete. *Korall – Társadalomtörténeti folyóirat*, 17. évf. 66. sz. 2016. 196-221. o.
- Radó Bálint: Az új-angliai kongregacionalisták vitái az ó-angliai egyházértelmezések tükrében. In. *Barta Gábor emlékkötet.* (Pécs, 1996.) 309-322. o.
- Novák György: Forrás a salemi boszorkányperek történeti háttéréről. *Aetas*, 2008/2. 151-158. o.
- Davidson – Lytle: *A tények nyomában.* 5-30. o.
- Magyarics Tamás: A salemi boszorkányok. *Rubicon*, 2008/7-8. 32-33. o.
- Tóth G. Péter: Paul Boyer, Stephen Nissenbaum: Boszorkányok Salemben. A boszorkányság társadalmi gyökerei. *BUKSZ – Budapesti Könyvszemle*, 2003/3. 284-288. o.
- Brandt, Juliane: Társadalomtörténet az Egyesült Államokban. In: *Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek.* Szerk.: Bódy zombor – Ö. Kovács József. (Osiris, Bp. 2003.) 153-166. o.
- Breisach, Ernst: *Historiográfia.* (Osiris, Bp. 2004.) 394-403. o.
- Erős Vilmos: *Modern historiográfia. Az újkori történetírás egy története.* (Ráció Kiadó, Bp. 2015.) 227-255. o.
- Rác Margit: Puritanizmus és amerikai identitás. A puritán történet(írás) átértékelése napjainkban. *Aetas*, 1996/1. 5-19. o.

2025. április 15.

Az ún. „republikánizmus-vita” az amerikai eszmetörténet-írásban

Irodalomjegyzék

- Lévai Csaba: *A republikánizmus-vita. Vita az amerikai forradalom eszmetörténeti háttéréről.* (L'Harmattan, Budapest, 2003.)
- Skinner, Quentin: Machiavelli *Beszégetései* és a republikánus eszmék prehumanista eredete. 55-74.
- Pocock, J. G. A: James Harrington élete és művei. 145-160.

Pocock, J. G. A: Konzervatív felvilágosodás és demokratikus forradalmak: Amerika és Franciaország esete brit perspektívából. 223-242.

Az utóbbi három tanulmány megtalálható: *A koramodern politikai eszmetörténet cambridge-i látképe*. Szerk. HorkayHörcher Ferenc. Tanulmány Kiadó, Pécs, 1997.

2025. április 29.

(Prof. Dr. Rainer M. János, egyetemi tanár, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Eger)

A Kádár-korszak az újabb magyar történetírásban

Ajánlott irodalom

Gyarmati György: Csengőfrász - kádárkolbász - Kádár-kocka. A pártállam Janus-arcú magyar modellje. In *A szovjet típusú rendszer korszakának vitatott kérdései*. Pécs, Kronosz, 2022, 153-184.

Kalmár Melinda: *Korporatív, szovjet, hibrid*. Bp. Osiris, 2021, 71-97., 142-185.

Rainer M. János: *Bevezetés a kádárizmusba*. Bp., 1956-os Intézet - L'Harmattan, 2011, 95-149.

Rainer M. János: A Kádár-korszak - újabb közelítések és értelmezések. In *Fejezetek a magyar közigazgatás történetéből 1949-1990*. Bp., Magyar Kormánytisztviselői Kar - Magyar Nemzeti Levéltár, 2019, 55-66.

Tomka Béla: Magyarország 1945 utáni gazdaságtörténetének kutatása. Eredmények és lehetséges irányok. In uő: *Korszakok és korszakhatárok. Jelenkortörténeti tanulmányok*. Bp., Osiris, 2023, 121-133

2025. május 13.

A két világháború közötti korszak megítélése és a történetírás (Dr. Pallai László egy. adjunktus)

Irodalomjegyzék

Ormos Mária – Majoros István: *Európa a nemzetközi küzdőtéren*. Bp., 1999. 215-500. Más kiadásai is vannak.

Ormos Mária: *Mérlegen a huszadik század*. In: *Múltunk – Politikatörténeti folyóirat*. 2000/1. 163-181.

Ormos Mária: *A Hitler-életrajz buktatói*. Bp., 1993.

Ernst Breisach: *Historiográfia*. Bp., 2004. 326-340.

Romsics Ignác: *Clio bővületében. Magyar történetírás a 19-20. században – nemzetközi kitekintéssel*. Bp., 2011. 167-186.

